

Қадр-қимматим, таянчим ва
ифтихоримсан, мустақил Ўзбекистон!

O'zigaqni angla!

HURRIYAT

MUSTAQIL GAZETA

2013-yil 31-iyul, chorshanba

* № 32 (836) * 1996-yil dekabrdan chiqsa boshlagan * elektron manzil: info@uzhurriyat.uz *

www.uzhurriyat.uz

ВАТАНИМИЗ
МУСТАҚИЛЛИГИ
22 ЙИЛЛИГИ

ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЎЛЛАРИ: Истиқлол очган истиқболлар

Сна Ватанимиз тарихида янги саҳифа очилган сана — мустақиллигимизнинг 22 йиллиги байрами шодиёналарини тантана қилишимизга ҳам саноқли кунлар қолаётir. Айни шу кунларда, энг улуғ ва азиз байрамимиз арафасида дийеримизнинг узоқ-яқин гўшаларида Президентимиз Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг йигирма икки йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ, «Қадр-қимматим, таянчим ва ифтихоримсан, мустақил Ўзбекистон!» шиори остида турли-туман маданий маърифий тадбирлар, кечалар уюштирилмоқда.

Назаримизда, 1991 йилдан кейин оламга келган авлод улуғ неъмат — истиқтоллининг осонликка кўлга киритилмаганини, мустабид тузум исканжасидан хало қўлиб, ўз қадр-қимматимиз, қадрятларимизни қайта тиклаб, имон-эътиқдомизга сунниб, тинч ва осошишта ҳаёт куриш, колаверса, мамлакатни ҳар томонлама таракки этириш, уни мустахкамлаш йўлида қилинган буюк ишлар, бекиёс бунёдкорликларинг аҳамиятини тераён англаб етишиш учун ҳам бундай тадбирларнинг ўтказилиши гоғядат зарур ва мухимdir. Ҳеч шубҳасиз, ўтган йиллар мобайнида Ватанимизнинг

турли соҳаларда эришган ютук ва муваффақиятлари мухтарам Президентимиз Ислом Каримов раҳманомаганини, мустабид тузум исканжасидан хало қўлиб, ўз қадр-қимматимиз, қадрятларимизни қайта тиклаб, имон-эътиқдомизга сунниб, тинч ва осошишта ҳаёт куриш, колаверса, мамлакатни ҳар томонлама таракки этириш, уни мустахкамлаш йўлида қилинган буюк ишлар, бекиёс бунёдкорликларинг аҳамиятини тераён англаб етишиш учун ҳам бундай тадбирларнинг ўтказилиши гоғядат зарур ва мухимdir. Ҳеч шубҳасиз, ўтган йиллар мобайнида Ватанимизнинг

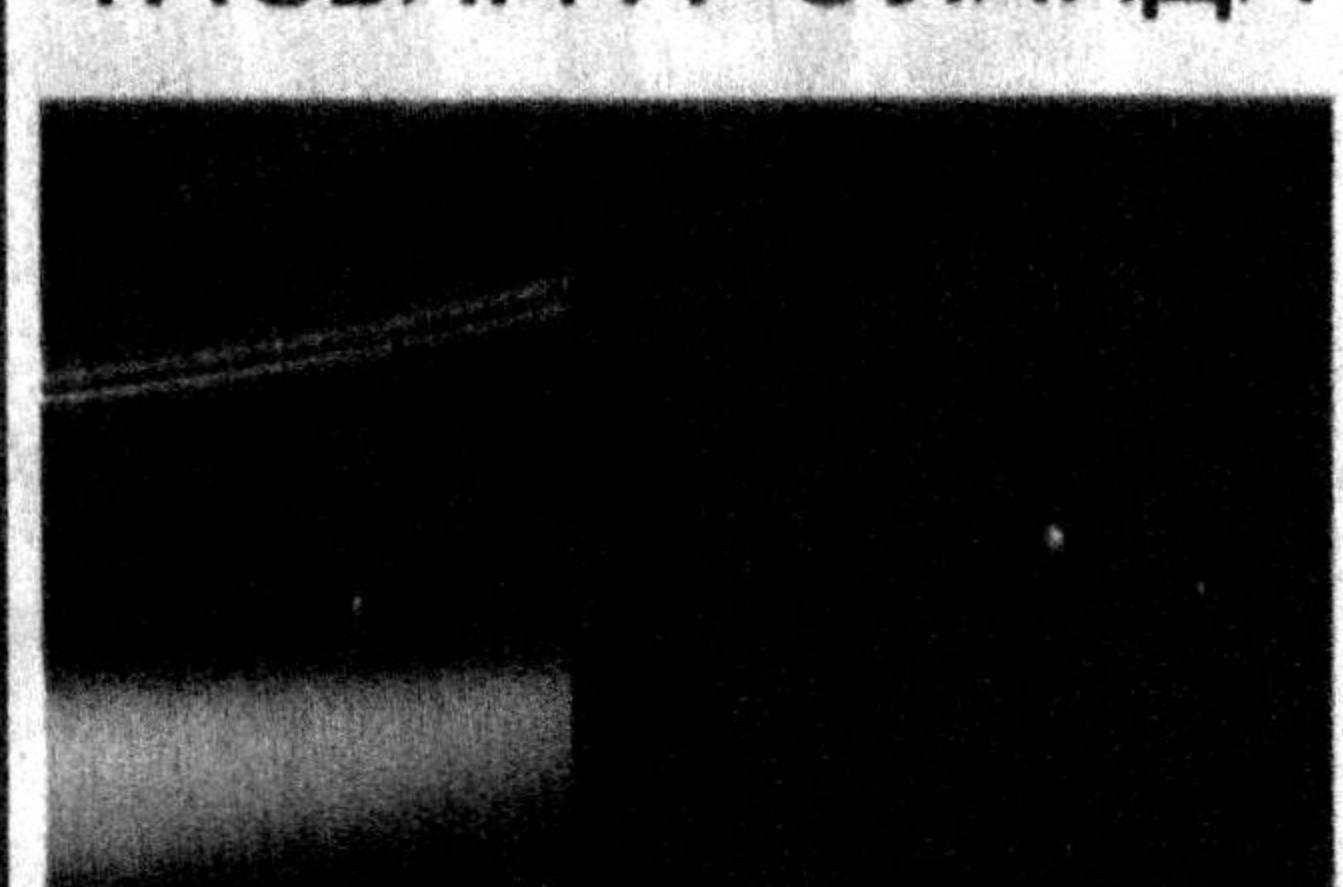
мустақилликнинг ilk йиллардан мамлакатни ҳар томонлама ривожлантириш учун биринчи нафотдан инфратузилмаларни, хусусан, йўл, транспорт ва коммуникация тизимларини тубдан янгилаш ва ривожлантиришга aloҳида этибор каратилиди. Соҳанинг энг муҳим таркиби кисми саналган темир йўл транспорти ҳам бундан мустасно эмасди. Зотан, мамлакатнинг кой томони саналган темир йўл транспорти тизимида кенг миёсдаги ислоҳотларни олиб бормай туриб, Ўзбекистон иқтисодиётини юксалтириш, ҳалқ фаровонлигини таъминлашдек эзгу саъий-харакатларни амалга ошириш мушкул эди. Эндиликда кўриб турибмизки, соҳада эришилган марралар, улкан бунёдкорликлар ҳамманини қувонтирумкода.

Айниқса, «Навоий-Чукудуқ-Нукус темир йўленинг фойдаланишига топширилиши, Хоразм разм заминига Амударё узра кўшма автомобиль ва темир йўл кўпрги курилиши, «Аср курилиши» деяном олган 223 километрик «Тошгузар-Бойсун-Кумкўргон» янги темир йўл линиясининг кўриб битказилиши бугун истиқлол солномасининг зарҳал саҳифаларидан жой олиб туриди. Энг муҳими, ўтган давр мобайнида темир йўлда юк ва йўловчиларни ташиш ҳажмлари кескин оши, хизмат кўрсатилиши сифати тубдан яхшиланди, ҳаракат хавфсизлиги янада мустаҳкамланди.

2 ►

⇒ 5-бет

ЕР БИЛАН ОЙ
САТУРНДАН
ТАСВИРГА ОЛИНДИ

ОБУНА — 2013

Қадрли
юртшошлар!

Азиз муштарилар!
«HURRIYAT» газетаси
маънавиятимизни янада
бойитишад, ижтимоий
фаоллигини оширишад, жамиятий
демократлатирлиши, ҳалқимизнинг фаол
фуқаролик позициясини шакллантиришади.
Ҳамма аёлларни касб-йўнантиришада бўйича ўқув-лабораториялар ташкил этилиб, уларда 660 нафар хотин-қиз таҳсил олди. Юзга якни аёл учун янги иш жойи ташкил этилди. Олимпир, хукукнослар, эксперталар, психологлар иштирокидаги давра сухбатлар, семинарлар, хукукий маслаҳатлар ташкил этилиб, хотин-қизларнинг ўз бизнесини ташкил этишига кўмаклашишга, хукукий, иқтисодий билимни юксалтиришга алоҳида этибор каратилиди.

Лойиҳа доирасида кўйкон шахрида пазандарлар лабораториясини ташкил этиб, унда 240 нафар алоҳида этихёйли хотин-қизга касб-хунар ўргатдик, — дейди Фарғона вилоятидаги «Азим тафаккур» ёшлар маркази байрабари Саиди Тўракулова. — Айни пайдай 50 нафардан зиёд аёлнинг имтиёзли кредит олишига кўмаклашдик. Кирк нафардан ортиқ хотин-қиз қандолат цехлари, ошхона ва дўконларда ишга жойлашиб. 100 нафардан ортиқ аёл вилоятонинг чекка туманларидаги кишоқларда ўз оиласиган тадбиркорлик ишини йўлга кўйди.

Давра сухбатда аёлларнинг ижтимоий фаоллиги ва тадбиркорлигини ривожлантиришга оид лойиҳалар кўламини янада кенгайтириши юзасидан фикрлашибди.

Назокат УСМОНОВА,
Ўз мухабри

© 2013 йил — Обод турмуш йили

ЎЙФОНАЁТГАН ГЎЗАЛ

(Мустақиллик байрами
арафасидаги ўлар)

Истиқлол шароғати билан водийнинг сўлим ва гўзал шаҳарларидан бири Фарғона бутунлай янги қиёфа касб этди. Мамлакатимиз ҳукумати томонидан шаҳарнинг бош режасини амалга ошириш, 2012-2015 йилларда ижтимоий ва транспорт-коммунал инфратузилма объектларини кўриш ва реконструкция қилиш чора-тадбирлари тўғрисида қарор қабул қилиниб, хусну малоҳати бетакрор бу масканнинг янада кўркам ва фусункор қиёфа касб этиши учун улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда.

Задатиб ўтамиш:
«HURRIYAT»нин
юар индекси — 233

Аср адогидаги
буюк бурилиш

Инсоният тарихида бъазан асрларга татигулик воқеалар, буюк бурилишлар юз берди турди. XX асрнинг адогида ана шундай воқеалардан бирига гувоҳ бўлдик: ҳалқимизнинг асрий орзуси рўёбга чиқди, мустақилликка эришдик, тақдиримизни ўз қўлимига олдик. Давлатимиз раҳбари Ислом Каримов бошчиллигига миллый тараққиёт йўлини танладик, ўз кучимизга, ҳалқимизнинг иродаси, тарихий тажрибасига, ички имкониятларимизга таяниб, улуғ истиқбол режаларини туздик. Ҳеч кимдан қарз олмадик. Бу улуғ неъмат ҳар биримизнинг қалбимизга, онг-шууримизга, фикримизга сингди, турмуш тарзимизни ўзгартирди, улуғ ва мўтабар байрамимизга айланди.

2 ►

«Hurriyat» газетаси «Ўзбекистон ёзи
йўллари» миллӣ авиакомпаниини
самолётларидан ҳам бўловчиларнинг доимий ҳамроҳи.

3 ►

Даралар

НОНУШТА — ЮРАККА ТОЛЧИК

Эрталаб нонушта қылмасликка ёки тунда овқатлашига одатланган эркакларда юрак қон-томир касалликтари чалиниш хавфи күпроқ экан. Гарвард университети мутахассислари 16 йил мобайнида (1992-2008 йиллар) 45 ёшдан 82 ёшгача бўлган шифокор эркаклар устида тадқиқотлар олиб боришгач, шундай хуласага келиши.

Тахлилинг илк босқичида уларнинг барчаси мутлақо соғлом бўйлиб, ҳеч бирда юрак ҳамда онкологик касалликларга мойиллик кузатилмаган. Орадан ўн олти йил ўтиб, иштирокчиларнинг бир ярим минт нафари юрак қон-томир касалликларини ортириб олганлари аён бўлди.

Хуласа шуки, юрак касалликларига учраш хавфи эрталаб нонушта қылмайдиган инсонларда бошқаларга қараганда 27 фози күпроқ экан. Қизиги, уларнинг аксарияти жисмонан кучиз, ишда тез толқидиган, бўйдок ҳамда ичклик ва чекишига руҳу кўйган шахслар бўйлиб чиқди.

Тадқиқотлар ўйлуга ётишдан олдин овқатланувчи кишиларда юрак касалликларига чалиниш хавфи бошқаларга нисбатан 55 фози кўпроқлигини кўрсатди. Иштирокчилар орасида бундай одамлар анча кам бўлганлиги боис, муаллифлар бундан унча хавотига тушишмади.

Олинган натижалардан мутхасар хуласа шуки, овқатланиш тартибини мунтазам бузуб юрувчи инсонларда юрак касалликлари, семириш, қон босимининг ошиши ҳамда қанди диабет каби касалликларга чалиниш хавфи анча юқори.

ЕР БИЛАН ОЙ САТУРНДАН ТАСВИРГА ОЛИНДИ

Биз — она Ернинг фарзандлари сайдерамиз худудларининг бепоёнлигидан, унда қанча китъя ва океанлар борлигидан бехад хайратга тушамиз. Аммо NASAning Cassini космик зонди Ер билан Ойнинг тасвириларини Сатурн орбитасидаги турб суратга олганда Ер коинотда бамисоли бир нукта эканлигини кўриб хайратнинг янада ошиши мумкин. Ажабланарлиси, 1,5 миллиард километр узоқлиқдан сайдерамиз оч-кўкимит нур таратаётган йирик нукта, Ой эса фазонинг поёнсиз пучмокларида оқ нуктаси бўйлиб кўринар экан.

NASAдагилар Ернинг тасвирини ilk марта энг юкори кувватга эга камералар ёрдамида суратга олишига муввафак бўлди. Ушбу суратларнинг ноёб ҳамда қизиқлиги шундаки, унда сайдерамиз ва унинг йўлодши аник-тиник ақс этган. Холбуки, 2006 ва 2012 йилларда ҳам Сатурн орбитасидан туриб курун заминимиз тасвирига олинган эди. Аммо суратлар хира чиққанлиги боис, улар етарличи тасаввур уйготламаганди.

— Табиийки, биз Ернинг ушбу тасвирида алоҳида китъялар ва одамларнан кўра олмаймиз, лекин ушбу кўкимитир ёғду таратаётган нукта она сайдерамизнинг аниқ-чиқиши билдиради, — дейди лойиҳа иштироқчиси Линда Спилкер, — Энг асосийси, Cassini тасвиридаги она заминимизни бутун коинот билан таққосласак, унинг мўъжазигина бир зарра эканига янада амин бўламиз.

BOEING САМОЛЁТЛАРИ НАЗОРАТ ОСТИГА ОЛИНМОҚДА

Boeing 787 русумли самолётда чиккан ёнгин туфайли Лондондаги Хитроу аэропорти бир ярим соатга ёпиб кўйилди. Boeing компанияси бутун жаҳондаги барча авиаӣ-налишлардан ҳалолат пайтида самолётларни кўришига ёрдам берувчи узаткини текширувдан ўтказиши талаб қилди.

— Британия хаво ҳалолатларини текшириш бўйича бошкармасининг Honeywell узаткичларига эга самолётларни текширувдан ўтказиш тўғрисидаги тавсиясидан сўнг биз ушбу қарорни қабул қилидик, — дейди компания вице-президенти Рэнди Тинсет. — Бундан мақсад шуки, текширувдан кейин назорат органлари бу масала юзасидан янги қоидларни қабул килиши мумкин.

Гап шундаки, одатда ушбу узаткич жойлашган ёрга ёнгин детектори кўйилмайди. Холбуки, самолёт осмонда учайтагнида ёнгин юз бергудек бўлса, у барча йўловчилар ҳаётига жиддий хавф тудириши аниқ. Утган ҳафтада Япониянинг ANA авиакомпанияси 2 та Boeing 787 самолёт узаткичидаги шундай нуқсон мавжудлигини аниқлаган эди.

НАРКОВАЗИЯТ:
муаммо ва ечимлар

Шарҳ

XX асрга келиб гиёхвандлик глобал муаммолардан бирига айланди. Аслида, одамзодга гиёхвандлик воситалари қадим замонлардан бери маълум. Маълумотларга қараганда, кока тропик ўсимлигининг сармасст қилувчи таъсирини Колумбия ҳиндулари бундан беш минг йил аввал ҳам яхши билган. Бироқ, ўтган асрнинг бошига қадар одамлар гиёхвандликка ҳозиргидек муккасидан кетмаган эди.

Сабаби, бу ўсимлик аввалиари ер юзи ахолисининг аксариятига таниш бўлмаган. Колаверса, уларнинг ҳозиргидек кучли таъсир килувчи хилма-хил тури мавжуд ҳам эмасди. Кейинчалик бу соҳадаги «иммий» изланишлар туфайни героин, опий, гашиш, марихуана, кўйини каби наркотик моддалар кашф қилинди.

Гиёхвандлик иллатининг авж олишига яна бир сабаб, наркотик моддаларнинг инсон учун салбий оқибатларни келтириб чиқаришига қарамасдан унга бўлган этиёж кун сайни ортиб борди ва бу, ўз навбатида, наркожиноятчиарнинг мўмай даромад манбаига айланди. Натижада наркотик моддалар жаҳоннинг ривоҷланган мамлакатларига тури ўйлар билан тарқалди. Ундан келдиган жинойи даромад терроризм, кўпорувчилик каби боша кора кучларни молиялаштиришга, дунёда улкан жиноят тўрларининг вужудга келишига асос бўлди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг маълумотларига кўра, дунёда 500 миллиондан ортиб одам гиёхвандлик дардига йўлқискан. Унинг аксарият кисмини 30 ёшгача бўлганлар ташкил этиади. Бунинг оқибатида ҳар йили 200 мингдан ортиқ киши ҳаётдан кўз юмади. Шу билан бирга, жаҳонда содир этилаётган жиноятларнинг 57 фози гиёхвандлар хиссасига тўғри келади.

Жаҳонда анъанавий наркотик истеъмол килиш кўлами янги-янги психоактив моддалар хисобига ортиб бораятди. Ушбу масалада БМТ наркотик ишлари бўйича бошқарма бошлиги Юрий Федотов халқаро наркотик моддаларига киши курашга башишишган 56-сессияда баёнот билан таъкидлайдилар.

Ўзбекистонда мазкур иллатга киши изчиллик билан кураш олиб борилмоқда. Мамлакатимиздаги чегараларнинг мустаҳкамлиги ва тинчлигимизнинг баркарорлиги сабаби юртимиздан катта миқдордаги гиёхвандлик во-ситаларни олиб ўтишига уриниш ҳолларининг олди олинмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Мажхамаси ҳузуридаги Наркотик моддаларни назорат килиш милий ахборот-таҳлил маркази маълумотига кўра, нарковазиятнинг мураккаблашиб бориши нафасати Ҳубекистонда, балки Марказий Осиёнинг бошқада давлатларида ҳам гиёхвандлар томонидан жиноят содир килиш, наркотиклар «кора бозорининг авж олиши, ОИТС касаллигига чалинаётганин бу канабис моддасицир. Героин ва кокани истеъмол килиш миқёси жаҳоннинг маълум бир кисмидагина кискарған.

2011 йилда наркотик моддаларни системмол килиш натижасида 211 минг киши оламдан кўз юмади. Уларнинг аксарияти ёшлардан иборат.

Утган асрда дунё мамлакатлари бундай ушонган жиноятиликка киши курашинга ҳукуқий воситаларини ишлаб чиқди. Ҳусусан, наркотик ва психотроп моддалар устидан ҳалқаро назорат тизими яратилди. Ҳозирда амал қилаётган кўптомонлама ҳалқаро

хуҗжатлар орасида 1961 йилдаги «Гиёхвандлик воситалари тўғрисида»ги конвенция, 1971 йилда кабул килинган «Психотроп моддалар тўғрисида»ги конвенция ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг «Психотроп ва гиёхвандлик моддаларнинг ноконуний айланнишига қарши кураш тўғрисида»ги 1988 йилдаги конвенцияларни алоҳида жартиятига кўрсатиш мумкин. Мазкур хуҗжатларнинг ҳар бири наркотик воситалар ва психотроп моддалардан факат тиббий ва иммий мақсадларда чекланган ҳолда фойдаланни борасидаги якуний мақсаддага ёришишига қартилган ҳалқаро ҳукуқ нормаларига эга. Афсуски, ана шундай таъсир чоралари кўрилаётганини қарамай, наркотик моддаларнинг ноконуний савдоси ҳамон долзарблигича қолмокда.

БМТнинг соҳа билан шугулланадиган мутасаддиларининг таъкидларига, даромад терроризм, кўпорувчилик каби боша кора кучларни молиялаштиришга, дунёда улкан жиноятларнинг вужудга келишига асос бўлди.

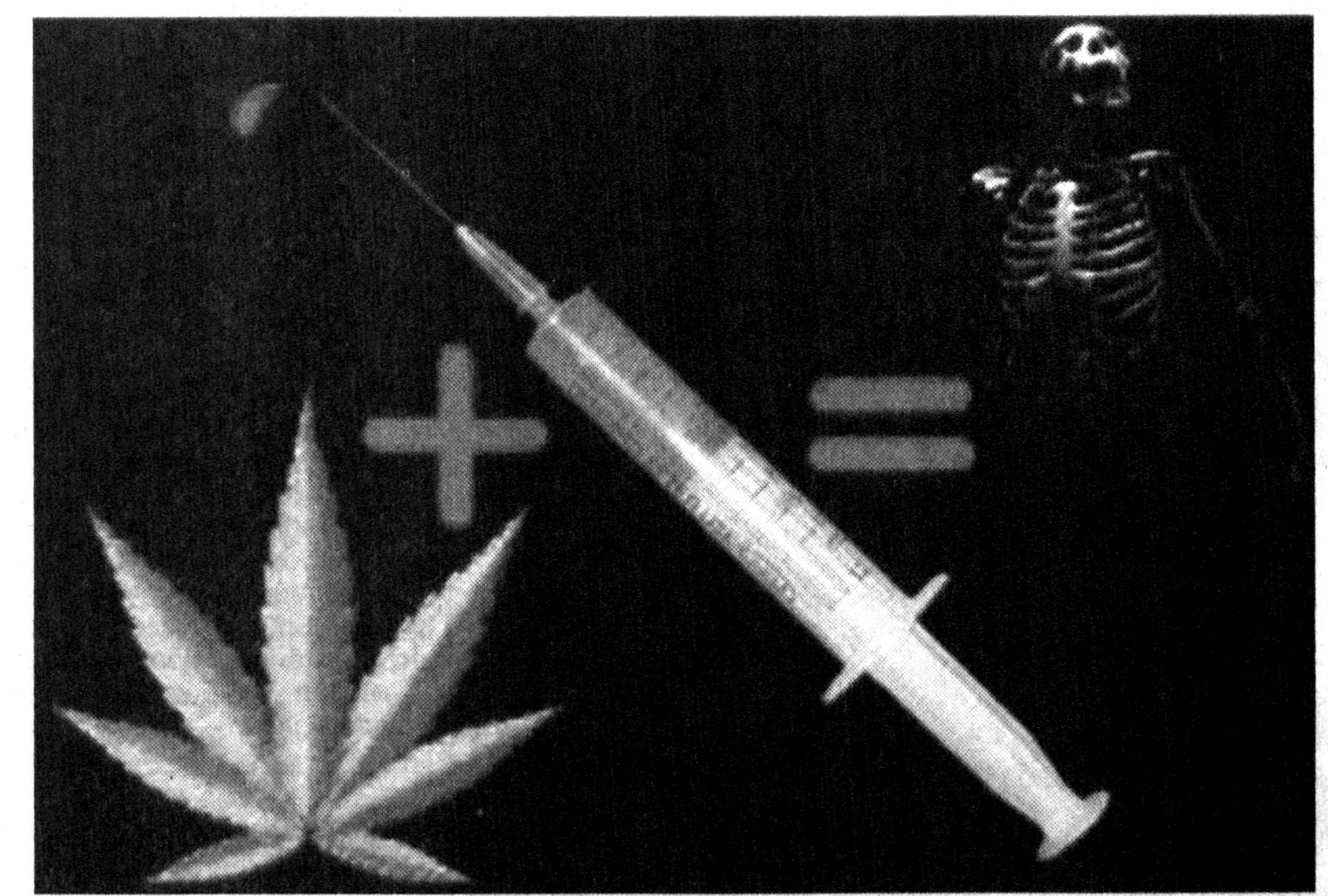
Ўзбекистонда мазкур иллатга киши изчиллик билан кураш олиб борилмоқда. Мамлакатимиздаги чегараларнинг мустаҳкамлиги ва тинчлигимизнинг баркарорлиги сабаби юртимиздан катта миқдордаги гиёхвандлик во-ситаларни олиб ўтишига уриниш ҳолларини бажаришга алоҳида ётиб каратмоқда. Мамлакатимиздан 1995 йил февралда БМТнинг 1961 йилда кабул килинган «Гиёхвандлик моддаларни тўғрисида»ги 1971 йилда кабул килинган Психотроп моддалар тўғрисида ҳамда 1988 йилда кабул килинган Гиёхвандлик моддаларнинг ноконуний айланнишига қарши кураш тўғрисидаги конвенцияларига олди.

Шу ўринда таъкидлаш жоизи, ўзбекистон Республикаси наркотикларнинг ноконуний айланнишига қарши кураш тўғрисидаги конвенцияларига олди.

Ўзбекистонда таъкидлаш жоизи, ўзбекистон Республикаси наркотикларнинг ноконуний айланнишига қарши кураш тўғрисидаги конвенцияларига олди.

Ўзбекистон Республикаси 1999 йилда кабул килинган Гиёхвандлик моддаларни тўғрисида ҳамда 1988 йилда кабул килинган Гиёхвандлик моддаларнинг ноконуний айланнишига қарши кураш тўғрисидаги конвенцияларига олди.

Гиёхвандлик моддаларни назорат килишини мувофиқлаштириш учун республикамизда Наркотик моддаларни назорат килиш давлат комиссияси ташкил этилган ва 1996 йилда унинг доимий ишловчи аппарати Наркотик моддаларни назорат килиш милий ахборот-таҳлил маркази тозилган. Ушбу йўнилишдаги ҳалқаро ҳамкорлик ҳам фаоллашмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилот, Европада хавфисизлик ва ҳамкорлик ташкилоти ҳамда Европа итифоқи, Шанхай ҳамкорлик

ташкilotinинг ҳалқаро лойиҳаларини амалга ошириши лозим.

Мамлакатимизда кўлланиларидаги амалиёта мувофиқ, судларда ашёйий далил сифатида кўрсатилган наркотик воситалар ҳуқумат кураш кириғача, Наркотикларни назорат килиш бўйича давлат комиссияси аъзолари томонидан барча ҳуқумат мухофиза килиш ва суд органилари ва-килларни иштироқида махсус ахоратига ташкил этилди. Мазкур тадбир дарисида биргина июн ойининг ўзида 1 тонна 537 килограмм наркотик воситалар, шу жумладан, 198,2 килограмм героин, 760 килограмм корадори, 411 килограмм маријана, 140,7 килограмм гамбон, 27 килограмм кўйори, 20 минг тупга яқин наша ўсимлиги, шунингдек, кўллаб таблетка ва эрималар шаклидаги психотроп препаратлар йўқ килинди.

Ўзбекистон ҳуқумати томонидан трансмислий наркотикларнинг конунга зид фаолиятини аниқлаш ва уларга чек кўшиш, контрабандада калаларни ёпиш, гиёхвандлик экинларни йўқ килиш ва гиёхвандликнинг олдини таъкидлайдилар.

Республика ҳуқумати олигаралари томонидан трансмислий наркотикларнинг конунга зид фаолиятини аниқлаш ва уларга чек кўшиш, контрабандада калаларни ёпиш, гиёхвандлик экинларни йўқ килиш ва гиёхвандликнинг олдини таъкидлайдилар.

Республика ҳуқумати олигаралари томонидан трансмислий наркотикларнинг конунга зид фаолиятини аниқлаш ва уларга чек кўшиш, контрабандада калаларни ёпиш, гиёхвандлик экинларни йўқ килиш ва гиёхвандликнинг олдини таъкидлайдилар.

Бироқ гиёхвандлар ва уларнинг раҳнамолари ҳамон яқинларимизни, фарзандларимизни мувофиқларни ахоратлаштиришни килимади. Бунда уларга тунги клублар, дискотекалар, шунингдек, одамларнинг лоқайдилги, ота-оналарнинг ўз фарзандига етарилидаги ахамият бермаслиги ёки айрим болаларнинг яхши тарбиятни олиб ўтишига уринмади. Ўзбекистон Республикаси Ичишилар вазирилари, Миллий хавфисизлик хизмати, Миллий хавфисизлик хизмати кириб келинди. Давлат чегараларини химоя қиливчи қўмитаси, давлат божхона кўмитаси томонидан наркотик воситалар, психотроп моддалар ташкил этилди.

Гиёхвандлик моддаларни назорат килишини мувофиқлаштириш учун республикамизда Наркотик моддаларни назорат килиш давлат комиссияси ташкил этилди. Тадқиқотчиларни тозилган. Ушбу йўнилишдаги ҳалқаро ҳамкорлик ҳам фаоллашмоқда. Гиёхвандликнинг олдини таъкидлайдилар.

Шундаки, мунтазам равишда бундай чойларни тозилган. Ушбу йўнилишдаги ҳалқаро ҳамкорлик ҳам фаоллашмоқда. Гиёхвандликнинг олдини таъкидлайдилар.

Гап шундаки, мунтазам равишда бундай чойларни тозил

